

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2017/18

Destinace (země, město): Bosna a Hercegovina, Sarajevo

Jméno, příjmení: Mgr. Jana Skoumalová

Místo působení: Univerzita v Sarajevu, Filozofická fakulta, katedra slovanských jazyků a literatur
(*Odsjek za slavenske jezike i književnosti, Filozofski fakultet, Univerzitet u Sarajevu*)

Výuka

Lektorát českého jazyka a literatury v Sarajevu sídlí na katedře slovanských jazyků a literatur Filozofické fakulty Univerzity v Sarajevu. Český jazyk je zde vyučován v rámci dvousemestrálního předmětu Český jazyk a kultura (*Češki jezik i kultura 1* v zimním semestru, *Češki jezik i kultura 2* v letním semestru). Časová dotace pro předmět je 4 vyučovací hodiny týdně. Předměty mají v každém semestru dvě seminární skupiny, výuka probíhá v obou skupinách 2x týdně po 2 vyučovacích hodinách. Semestr trvá 15 týdnů, přičemž 8. týden semestru je vyhrazen pro půlsemestrální testy ze všech vyučovaných předmětů a výuka v tomto týdnu neprobíhá.

Předmět je povinně volitelný pro studenty 2. ročníku bakalářského cyklu studia oboru Ruský jazyk a literatura a volitelný pro studenty 2. ročníku bakalářského cyklu studia ostatních oborů vyučovaných na filozofické fakultě. Motivací většiny těchto studentů k výuce je získání kreditů pro složení závěrečné zkoušky a díky tomu možnost postupu do dalšího ročníku studia.

Na výuku mají možnost docházet i studenti z ostatních fakult sarajevské univerzity (ti ale nemají možnost získat za ukončení předmětu kredity) a taktéž zájemci z řad veřejnosti. Motivací těchto účastníků je například zájem o studium v ČR, získání práce v ČR či zájem o českou kulturu.

V akademickém roce 2017/18 se v prvním semestru do předmětu přihlásilo přes 30 studentů, na výuku pravidelně chodilo a řádně jich předmět ukončilo 24. Ve druhém semestru nastoupilo 22 zájemců, předmět jich na konci akademického roku řádně ukončilo 18.

Na konci akademického roku byly studentům ve spolupráci s Velvyslanectvím České republiky v Sarajevu slavnostně uděleny certifikáty potvrzující účast a úspěšné ukončení kurzu češtiny.

Jako základní učební materiál byla ve výuce využívána učebnice *Česky krok za krokem 1* společně s pracovními sešity, které lektorka dále doplňovala o materiály z dalších učebnic (např. z *Easy Czech Elementary*, *Communicative Czech Elementary* a *Česky, prosím I*) a příruček s aktivitami (např. *Hry a aktivity pro výuku češtiny pro cizince* a *Čeština pro cizince: Jazykové hry*) či o materiály vlastní. S ohledem na časovou dotaci předmětu je za akademický rok možné stihnout probrat dvě třetiny využívané hlavní učebnice, tj. 16 lekcí.

Před začátkem akademického roku lektorku oslovili studenti, kteří navštěvovali výuku češtiny v předešlém akademickém roce, se zájmem pokračovat ve studiu češtiny druhým rokem. Fakulta ale lektorce nevyšla vstříc a nepovolila pro tuto výuku využívat prostory fakulty z důvodu neexistence oficiálního kurzu či vyučovaného předmětu češtiny pro pokročilé. Lektorka tedy pro zájemce „otevřela“ navazující kurz češtiny v prostorech mimo fakultu, u sebe doma. V zimním semestru na tuto výuku docházelo 8 studentů, v letním semestru 4 studenti (zbývajícím studentům se bohužel jediné možné termíny kurzu časově kryly s povinnou výukou na fakultě). Výuka probíhala 2x týdně po 2 vyučovacích hodinách a navázala na výuku, kterou absolvovali studenti v předchozím akademickém roce v předmětech *Český jazyk a kultura 1* a *Český jazyk a kultura 2*. V zimním semestru byly probrány zbývajících lekce z učebnice *Česky krok za krokem 1* a v letním semestru bylo navázáno učebnicí *Čeština pro cizince B1*, z níž byly probrány první 4 lekce. Výuka byla doplňována o další materiály – písňe, četbu pohádek, jazykové hry a aktivity apod.

Dalším kurzem, který lektorka vedla, byl kurz češtiny pro členy České besedy Sarajevo. Tento kurz byl otevřen v dubnu předchozího akademického roku a výuka navázala na již probranou látku. Kurz navštěvovalo 5 zájemkyň. S ohledem na to, že se jedná o účastnice v důchodovém věku, byla dle jejich přání výuka realizována 2x za měsíc po 2 vyučovacích hodinách. Základní učebnicí pro tento kurz se stala *Čeština expres 1* pro svoji jednoduchost a praktičnost. Celkem se během akademického roku uskutečnilo 15 setkání a z dané učebnice bylo dokončeno prvních 5 lekcí. Tento kurz probíhal na místě pravidelných setkávání České besedy, v budově přiléhající k františkánskému kostelu Sv. Ante, neboť Beseda samotná nedisponuje vlastním prostorem. V těchto prostorách bude kurz pokračovat i v následujícím akademickém roce, opět 2x měsíčně.

Z důvodu, že kromě lektorátu českého jazyka není v Sarajevu jiná možnost, kde se mohou zájemci učit česky, přijala lektorka i 3 studenty na individuální lekce. Jednalo se o studenty, kteří se nemohli připojit k výuce na fakultě ani v kurzu pro pokročilé buď z důvodu, že jejich úroveň znalosti češtiny byla vyšší než v daných kurzech, nebo z důvodu, že se jednalo o žáky základní školy. Výuka s těmito studenty byla po domluvě jednotlivě realizována 1-2x týdně po 2 vyučovacích hodinách.

Celkový týdenní přehled vyučovaných hodin:

• výuka na fakultě – „začátečníci“	8 vyučovacích hodin
• „kurz pro pokročilé“	4 vyučovací hodiny
• kurz pro Českou besedu Sarajevo	2 vyučovací hodiny (1x za 14 dní)
• <u>individuální lekce</u>	<u>8-12 vyučovacích hodin</u>
celkem	20-26 vyučovacích hodin

Podmínky pro výuku

Katedra slovanských jazyků a literatur disponuje jednou učebnou. Ta je vybavena zastaralým počítačem, mini reproduktory a projektořem. Lektorka sdílí kabinet s kolegyní z katedry, v současné době novou vedoucí katedry slovanských jazyků a literatur. Kabinet je vybaven velice zastaralým počítačem a tiskárnou, které využívá výhradně místní kolegyně, lektorka má k dispozici služební notebook zapůjčený DZS a na fakultě je pro vyučující možnost bezplatného kopírování a tisku v kopírovacím centru.

Problém tvoří nedostatek kapacitních možností pro realizování výuky. Jak již bylo výše zmíněno, katedra má k dispozici pouze jednu učebnu, jejíž rozvrh je zcela zaplněn. Katedra podporuje rozdělení výuky češtiny kvůli počtu studentů na dvě samostatné skupiny, zároveň je ale bohužel schopná zajistit výukovou místnost pouze pro jednu skupinu. Lektorka je proto nucena si hledat místnosti na výuku druhé skupiny sama, přičemž na fakultě je obecně problém s volnými učebnami. K dispozici je sice centrální rozvrh učeben s uvedením volných hodin, ten ale často neodpovídá realitě, protože dodatečné změny kateder, kterým učebny náleží, nejsou do centrálního rozvrhu zaznamenávány. Zároveň není možné, aby byl lektor rezervován a do rozvrhu učeben zapsán termín pro její výuku v učebně, která náleží jiné katedře než katedře slovanských jazyků a literatur. V praxi to tedy znamená, že lektorka téměř před každou výukou hledá po fakultě volnou učebnu, ve které by mohla výuku realizovat. Ostatní učebny zároveň většinou nejsou vybaveny počítačem ani reproduktory, lektorka tedy pro poslechová cvičení využívá služební počítač.

Životní podmínky pro lektora

Fakulta pro lektora neposkytuje ubytování, lektor si musí ubytování zajistit sám. Každý měsíc ale dostává od fakulty příspěvek na stravování a kupon na městskou hromadnou dopravu.

Spolupráce

Lektorka spolupracuje s Velvyslanectvím České republiky v Sarajevu a účastní se akcí pořádaných tímto zastupitelstvím. Na velvyslanectví jsou velice ochotní a vycházejí lektorce ve všem vstříc (např. lektorce zajistili výukovou tabuli pro výuku v „domácím“ kurzu pro pokročilé – viz výše).

Pan velvyslanec Jakub Skalník navštívil na začátku zimního semestru filozofickou fakultu a slavnostně zahájil výuku předmětu *Český jazyk a kultura 1*. Na konci akademického roku pak ve své rezidenci společně s lektorkou udělil absolventům předmětu diplomy o účasti a úspěšném ukončení kurzu.

Zároveň velvyslanectví na podporu výuku češtiny na lektorátu českého jazyka začalo iniciovat otevření kurzu češtiny pro pokročilé v prostorách filozofické fakulty a po trvajících jednáních s fakultou dosáhlo oficiálního příslibu otevření tohoto kurzu od následujícího akademického roku. Tento kurz by měl navazovat na výuku v předmětech *Český jazyk a kultura 1* a *Český jazyk a kultura 2*. Kurz by měl být na fakultě otevřen v rámci výukového centra NIRSA a mělo by se jednat o bezplatný kurz otevřený pro všechny zájemce z řad univerzity i veřejnosti. Velký dík za úspěch v celé této záležitosti patří zejména zástupkyni velvyslanec Kláře Kadlecové i samotnému panu velvyslanci Jakubu Skalníkovi.

Lektorka velvyslanectví vypomáhala na vánočním diplomatickém bazaru, což je charitativní akce pořádaná sarajevskými ambasádami. Zaměstnanci ambasády a lektorka pro bazar připravili tradiční české cukroví apod. a na bazaru pak společně vše s dalšími českými výrobky prodávali.

Taktéž se lektorka společně s některými studenty účastnila několika filmových projekcí organizovaných českým zastupitelstvím v místních kinech.

Dále lektorka spolupracuje s Českou besedou Sarajevo, sdružením krajanů. S ohledem na to, že většina členů České besedy nedisponuje znalostí českého jazyka, vypomáhá lektorka předsedkyni s potřebnou korespondencí v češtině. Zároveň lektorka navštěvovala pravidelná setkání členů, a jak již bylo zmíněno výše, lektorka vedla pro zájemce z řad České besedy kurz českého jazyka, který bude pokračovat i v následujícím akademickém roce.

Na jaře se lektorka společně s předsedkyní a několika členy České besedy Sarajevo účastnila několikadenní oficiální návštěvy České besedy Rijeka.